N°. 80. 1857.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 4 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave des avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is f 3, franco per post f 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodberigtmakingen enz., van één tot zes regels f 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Editie van vrijdag avond 4½ ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 3 julij.

Ten aanzien van den brand, waarvan wij in onze beide vorige nommers bereids de meeste bijzonderheden hebben medegedeeld, en die bij voortduring aller aandacht gaande houdt, kunnen wij nog het volgende vermelden:

Tot gisteren (donderdag) avond is men nog bij afwisseling bezig geweest met spuiten, en voor rekening der brandwaarborgmaatschappijen is thans een aanvang gemaakt met het opruimen van het puin.

Op de plaats waar de woning van den heer Zembsch stond heeft men achtervolgens bijna alles van zilveren muntspecien wat aanwezig was, ten bedrage van nagenoeg f 3000, terug gevonden, meerendeels in bruikbaren staat, hoewel het geld natuurlijk verkleurd was. Daarenboven heeft men eenige voorwerpen van waarde opgedolven.

Van de meeste panden enz. is thans namens de maatschappijen, waarbij de verwaarborging geschied is, de schade opgemaakt, zijnde van de Tielsche maatschappij en ook van de Brusselsche, de aankomst van een gemagtigde der hoofddirectie moeten worden afgewacht, terwijl op last van den agent der te Zierikzee gevestigde Zeeuwsche maatschappij reeds dadelijk is overgegaan tot de herstelling van geledene schade.

Door onderscheidene maatschappijen zijn bereids belooningen uitgereikt of toegezegd, uit erkentelijkheid voor de bewezene hulp, waardoor grootere schade is voorgekomen, als: door die onder directie van de heeren de Jong & co., te Amsterdam, voor betoonde diensten om het aldaar verwaarborgde kapitale huis van den heer Fak Brouwer te beveiligen; van de Brusselsche, eene vereering van f 50 voor den stukadoor Koenen.

De brandkast van den heer Wolf in de fabriek van Giesbers te Roermond is totaal verwoest. Gisteren zijn de stukken waaruit zij bestaan heeft, geheel uit elkander en deerlijk verminkt, terug gevonden. Gelukkig dat de eigenaar de voorzigtigheid heeft gehad bij de uitbreiding van den brand daaruit alles te doen overbrengen.

Wij vermelden deze bijzonderheid bepaaldelijk tot waarschuwing voor anderen om niet te veel op die kasten te vertrouwen. Andere eigenaren van brandkasten uit de zelfde fabriek hebben dan ook reeds bij het vernemen van deze omstandigheid de hunne meer naauwkeurig laten onderzoeken, met dat gevolg dat het vertrouwen op de veiligheid van het daarin aanwezig zijnde zeer is verminderd. Zoo waren wij heden getuige van het onderzoek van eene zeer kostbare brandkast van genoemden fabriekant, waarbij gebleken is dat de ruimte tusschen de betrekkelijk dunne ijzeren platen met hout was gevuld; terwijl die platen even als het slot, alleen met houtschroeven daarin waren bevestigd.

Wij vernemen dat bij den heer Ceulen alhier het voornemen bestaat om, bij genoegzame inteekening, twee platen in het licht te geven, waarvan de eene voorstelling den brand bevat, uit den Langendelft gezien, en de andere eene schets van het terrein op den volgenden dag. Beide schetsen zijn geteekend door de heeren Lahrant en Wolf alhier, en zullen op steen worden gebragt door den heer A. A. Nunnink te 's Hage.

Aangaande de nog altijd voortgezette verhooren door den heer regter-commissaris zoo van van Eersel als van onderscheidene getuigen, zijn voorshands nog geene nadere bijzonderheden mede te deelen.

Ten aanzien van den verwonden persoon van Coppenjan, kunnen wij mededeelen dat, hoewel het nader gebleken is hem twee ribben zijn gebroken, zijne toestand aanvankelijk verbetert en men zich vleit met zijn herstel.

De Provinciale commissie van onderwijs in Zeeland heeft den 1sten en 2den dezer alhier hare zomervergadering gehouden. Twee jongelieden hadden zich voor den 2den rang aangemeld, doch werden afgewezen. Daarentegen is aan vier de 3de rang verleend, en van tien kweekelingen zijn acht tot den 4den rang toegelaten.

Aan een onderwijzer is acte uitgereikt tot het geven van onderwijs in het fransch, en aan eene onderwijzeres eene voor het italiaansch. Een geacht ingezeten van Vlissingen stond, daartoe aangezocht, op de meest welwillende en onbekrompen wijze, der commissie, bij laatstgenoemd examen, ter zijde.

Gisteren namiddag omstreeks 5 ure, heeft een der knechts van den pikeur der manège alhier, als voerman van een bijwagen der omnibusdienst, op zijn terugkeer van Vlissingen naar hier, bij het weder opstijgen, tusschen Oostsouburg en den Abeele, het ongeluk gehad van mis te stappen, waardoor zijne voeten uitgleden en hij onder den inmiddels voortrijdenden wagen viel. Beide wielen aan eene zijde gingen hem daarbij over het been, ten gevolge waarvan dit ernstig gekneusd is.

Voorloopig in de uitspanning La belle vue op den Abeele opgenomen, is die persoon later met rijtuig herwaarts naar zijne woning vervoerd.

Volgens een schrijven uit 's Hage in een der engelsche bladen, is er, blijkens de Nieuwe rotterdamsche courant, sprake van een huwelijk van den prins van Oranje met de prinses Alice, de tweede dochter van koningin Victoria.

Prinses Alice is geboren den 25 april 1843; zij is de tweede dochter en derde kind van koningin Victoria. Onze kroonprins is, naar men weet, den 4 september 1840 geboren.

Naar men verneemt zou de komst van Z. D. H. den erfprins van Saksen-Meiningen hier te lande in verband staan met een ontwerp tot het aangaan van een tweede huwelijk, met de tweede dochter van H. K. H. prinses Marianne der Nederlanden. Zoo men weet heeft Z. D. H. in eerste huwelijk gehad de oudste dochter van gemelde prinses, uit welk huwelijk twee kinderen zijn gesproten.

Volgens een daaromtrent bij de regering ontvangen berigt van de fransche postadministratie, is met 1 julij de tweede wekelijksche dienst der paketbooten tusschen Marseille en Konstantinopel opgeheven, en zullen, ook ten gevolge van andere wijziging in de vaart der fransche paketbooten in de Middellandsche zee, de dagen van het vertrek der verschillende paketbooten uit de haven van Marseille veranderd worden. De nieuwe bepaling van dat vertrek wordt medegedeeld in eene kennisgeving van den minister van financien, voorkomende in de Staatscourant van 30 junij.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd bij besluit van 13 junij, tot consul der Nederlanden te Point de Galle, op Ceylon, de heer H. B. van der Spar.

Vergunning verleend, bij besluit van den 27 junij aan mr. B. L. R. Termaas, commissaris van policie te Amsterdam, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van den Rooden Adelaar 4de klasse, hem door Z. M. den koning van Pruissen geschonken.

Pensioen verleend aan jhr. D. G. van Teylingen, als directeur der registratie en domeinen in Zeeland, ten bedrage van f 3120, wegens ouderdom en diensttijd.

Kerk- en schoolnieuws.

Bij de nederduitsche hervormde gemeente te Axel, is tot predikant beroepen ds. G. Kroeze, te Loon op Zand, classis Heusden.

Marine en leger.

☐ Gisteren avond werd te Vlissingen in het drooge dok geplaatst Zr. Ms. schroefstoomschip 2de kl. Groningen, ten einde de looze kiel te koperen en het distilleertoestel te plaatsen.

— Ten gevolge van Zr. Ms. besluiten van den 29 der vorige maand, wordt het te Willemsoord liggende fregat Doggersbank met den 15 dezer buiten dienst gesteld en de kapitein ter zee A. baron Collot d'Escury eervol ontheven van het bevel over dien bodem; en wijders, met den 16 daaraanvolgende, ter gemelde plaatse, in dienst gesteld het fregat met stoomvermogen de Admiraal van Wassenaer, onder bevel van den kapitein ter zee jhr. H. J. L. T. de Vaynes van Brakell, met aanvankelijke bestemming tot het doen van eenen kruistogt in de Middellandsche zee.

Met laatstgenoemd tijdstip worden op het fregat de Admiraal van Wassenaer geplaatst: de kapitein-luitenant ter zee H. P. Arkenbout Schokker, als eerste officier: de luitenants ter zee der 1ste klasse J. O. H. Arntzenius en K. F. R. Andrau; de luitenants ter zee der 2de kl. J. W. Binkes, W. F. van der Burg en H. W. Walther; de officier van gezondheid der 1ste klasse N. Moerland; de officieren van gezondheid der 3de klasse T. J. Gebel en A. J. P. de Jaager; de officier van administratie der 1ste klasse G. de Heer; de adjunct-administrateur A. L. Thierens; de scheepsklerken F. T. Courrier dit Dubikart en L. F. C. Seelking; de kapitein der mariniers J. J. Soer; de 2de luitenants der mariniers D. C. W. Sutherland, en de officier-machinist A. Flaes.

— Voor 's rijks werf te Amsterdam en voor rekening van het departement van marine is door de grofsmederij te Leyden een zeer belangrijk werk vervaardigd, te weten, een ijzer gebouw, dienende voor droogloots en mallenzolder. Het gebouw heeft eene lengte van 100 en eene breedte van 30 ellen; het wordt gesteund door 156 holle ijzeren kolommen. De mallenzolder heeft eene uitgebreidheid van 2000 vierkante nederlandsche ellen, en het uiterlijk voorkomen zoowel, als de deugdelijke bewerking worden door deskundigen allezins geprezen, derwijze dat men ook voor dergelijke belangrijke werken zijne toevlugt niet meer tot het buitenland behoeft te nemen.

Afloop verkoopingen en aanbestedingen.

Het daarstellen van eene nieuwe haven nabij Walzoorden is aangenomen door den heer, G. van de Vrede te Neuzen, voor eene som van f 11,100.

Axel 29 junij.

De stads koren- en windmolen, met woonhuis en erve. Verkocht voor f 12,129.

's Gravenpolder 26 junij.

Eene kapitale hofstede met ruim 37 bunders hof, boomgaard, wei- en zaailand, onder 's Gravenpolder, Kloetinge, Kappelle en 's Heer Abtskerke (zonder de veldvruchten en hooiweiden) in 26 perceelen. Verkocht tot een gezamenlijk bedrag van f 39,328,33.

Staten-generaal.

Tweede kamer. — Nader verslag der zitting van 29 junij.

Bij de beraadslagingen over het wetsontwerp op het lager onderwijs is het eerst het woord gevoerd door den heer Hoffman.

Die heer zeide, ofschoon noch dilettant-theoloog, noch paedagoog, te veel belang in het onderwijs te stellen dan dat hij het niet pligt zou achten het woord over dit ontwerp te voeren. Na de veelzijdige toelichting van dit ontwerp, zal hij niets nieuws meer kunnen in het midden brengen. Hij behoort tot de kleine minderheid, in § 3 van het verslag der commissie van rapporteurs bedoeld. Spreker geeft vervolgens den indruk op, dien dit ontwerp op hem heeft te weeg gebragt. Hij heeft steeds blijken gegeven, dat hij dit ministerie niet hard wil vallen, ofschoon sommige uitdrukkingen van den minister van justitie hem niet gerust hebben gesteld, maar hij had zich gevleid dat daden zouden spreken. En welke zijn nu die daden? Het ministerie is bepaald opgetreden, om de taak te vervullen, die het vorige, naar het oordeel van sommigen (zoo zeide de heer van Nispen), niet goed had vervuld; maar spreker meent, dat dit niet was het oordeel van sommigen, maar wel van velen, want het waren gemoedsbezwaren van velen, die aanleiding gaven tot de verandering van ministerie. En wat ziet hij nu gebeuren? Geheele voldoening aan de woorden van den heer van Zuijlen van Nyevelt, die zeide: legt alle valsche schaamte ter zijde en geeft ons het ontwerp van uw voorganger, zoo spoedig mogelijk terug. En dit is nu juist geschied, met uitzondering eener formule en een toevoegsel aan een artikel van het vorige ontwerp. Spreker bestrijdt de karakterschildering der anti-revolution-

naire partij, zoo als de heer van Zuylen van Nyevelt, die op den 29 november geleverd heeft en beschrijft op zijn beurt de partijen en partijschappen, telkens weêrsprekende de verwijten nopens die, waartoe hij behoort. Spreker verdedigt verder de petitionarissen en toont de regtmatigheid hunner bezwaren aan; en zoo doende komt hij tot de kwestie van het godsdienstig onderwijs, waarbij hij het ontwerp toetst; *a.* aan de grondwet en de geschiedenis harer herziening. Zijne slotsom is, dat het ontwerp niet kan gezegd worden aan de bepalingen der grondwet te voldoen; er is in het ontwerp geen eerbied voor ieders godsdienstige begrippen; *b.* beschouwt hij het ontwerp in verband met de oorzaak der optreding van dit kabinet. Spreker leest hierbij voor, wat de minister van justitie, in de zitting van den 24 september 1856, nopens de eigenlijke taak van dit ministerie heeft gezegd. *Hij drukt vooral op de mededeeling van dien minister*, dat de koning bij herhaling heeft te kennen gegeven, dat, al mogt ook de wet van het vorige ministerie worden aangenomen, hij zwarigheid zou moeten maken om aan die wet zijne koninklijke sanctie te geven. Hij wijst er verder op, dat de minister de mogelijkheid inzag om aan den wensch des konings, tot bevrediging der petitionarissen, te voldoen. Spreker is in den gegeven stand der zaak een voorstander van facultatieve splitsing *en meent, dat de natie regt had* iets anders van dit ministerie te wachten dan dit ontwerp: *c.* ook met het oog op de memorie van toelichting heeft het ontwerp hem niet bevredigd; spreker gaat hierbij de onderscheidene zinsneden dier memorie na en zegt te behooren tot hen, die de formule christelijke en maatschappelijk deugden, in § 3 van het tegenwoordige art. 22 voorkomende, als eene bedriegelijke leus en misleiding hebben beschouwd; en hij zal zich getroosten, dat de regering, zoo als zij in de memorie van beantwoording verklaard, het beneden zich acht daarop te antwoorden. Spreker zal het bevredigings-artikel niet ontleden, maar hij zou den minister gaarne eens als onderwijzer zien optreden, bij de toepassing van alinea's 1 en 2 van art. 22. Alinea 1 stelt eene nog onbekende inquisitie daar, een onderzoek namelijk, naar gemoedsbezwaren. Spreker beschouwt die bepaling van nabij en ziet er alles behalve het middel van verzoening in. Verder slaat hij een blik op den toestand van het onderwijs in andere christelijke rijken. De regering zelve wijst in de memorie van toelichting de gegevens daartoe aan. Schier overal wordt onderwijs in de godsdienst gegeven *en zeer zeker komt de godsdienst in het onderwijs voor*; en dat kan ook niet andere, ook volgens het oordeel van deskundigen, o. a. van den heer de Raadt hier te lande, en den heer Malou in de belgische kamers. Dit alles strekt ten betooge, dat in de memorie van toelichting ten onregte beweerd wordt, dat dit ontwerp geene nadeelige vergelijking met andere landen oplevert. Spreker vraagt, of dit kabinet zich kan losmaken van de gedachte des konings, aan deszelfs vorming vooraf gegaan, van haar politiek *programma* van den 24 september 1856 en van de gedachte van verzoening en het acht geven op de actualiteit. Zoo ja, dan vertrouwt hij, dat de koning zijne verklaring van 18 junij (om de wet niet te sanctioneren) zal herhalen. Zoo neen dan roept hij dit ministerie toe; neem het ontwerp terug, dat aandruischt tegen den geest der natie en de geschiedenis van het vaderland, en geeft ons dan christelijke scholen en facultatieve splitsing; afzonderlijke israëlitische scholen en spoedige regeling van de vrijheid van onderwijs.

De heer Blaupot ten Cate wijst op hetgeen reeds in 1852 door een beroemd man, thans hoogleeraar, is gezegd, dat de zaak *van het onderwijs altijd iets zonderlings heeft, namelijk, dat zij* op velen eene verbijsterende kracht en invloed heeft. Die verbijsterende kracht is sedert aanzienlijk toegenomen door de tijdsomstandigheden en door al hetgeen er sedert dien tijd omtrent deze zaak is voorgekomen. Wat hier ook van zij, hij heeft getracht zich zoo veel mogelijk van die verbijstering te onthouden; hij gelooft, dat hij daarvan reeds niet alleen als lid der vergadering in het algemeen, maar ook drie malen als *lid der commissie van rapporteurs over deze* aangelegenheid heeft blijken gegeven. Hij zal thans, de zaak zelve in beschouwing nemende, bijzonder letten op § 3. van het voorloopig verslag, waarin de hartader der kwestie, namelijk het godsdienstig element, of beginsel in het lager onderwijs wordt behandeld, eene kwestie die vroeger te dikwijls op den achtergrond is geplaatst, maar thans daarentegen op den voorgrond is gesteld en schijnt geworden te zijn de question brulante. Men heeft wel *eens* de kamer bij het volk in verdenking willen brengen, door te zeggen, dat zij verlangt godsdienstlooze scholen, scholen waar alle grondslagen en beginselen van godsdienst worden uitgesloten en geweerd. Als men dit echter niet wil, waarom zou men dan niet verder hebben kunnen gaan dan de 4de alinea van art. 22 der voordragt. Waarom dan niet de voordragt gemaakt min of meer in den geest van sommige adressen? Dan toch zou de kamer het verwijt ontkomen, dat zij zich niet schijnt te bekreunen om het godsdienstig beginsel bij het onderwijs. Maar welke is de reden, dat de kamer niet verder wil gaan dan de meerderheid wil. Hij zal daaromtrent *rond en onbeschroomd zijne meening zeggen. De reden* waarom de kamer niet verder wil gaan is deze, omdat er zelfs geen overeenstemming bestaat tusschen die het andere willen, die verlangen verder te gaan, omdat er onder hen zelfs te veel verdeeldheid bestaat! Terwijl toch sommigen willen facultatieve splitsing, willen anderen daartegen imperatieve splitsing. Deze wenscht gezindheidsscholen, geene wenscht ze ook, maar die toch bruikbaar zijn voor andere gezindheden, terwijl eindelijk *sommigen verlangen gesplitste scholen, wenschen anderen weder* gemengde met behoud van het christelijk beginsel. Zij dus, die ten deze verder willen gaan, toonen zelve niet genoegzaam overeenstemming te bezitten om aan hun verlangen te kunnen voldoen. Maar daarbij komt ook vooral in aanmerking de onbevoegdheid van de meeste petitionarissen om over deze zaak een oordeel te vellen. Hij behoeft zich slechts dienaangaande te beroepen op hetgeen door den heer van Koetsveld nopens deze *monsterpetitien is gezegd.* Het blijkt *daarbij onderanderen dat* een massa adressen door de zelfde hand is geteekend, maar nog meer, onder die adressen, die voor en tegen zijn ingekomen, vindt men de handteekening van een en den zelfden persoon. Deze man [illegible] zoo veel belang in de zaak van het onderwijs, dat hij meende alles te moeten teekenen, wat daartoe betrekking had. Men zou dus, deze omstandigheden in aanmerking nemende wel eene enquête mogen instellen naar de bedoeling der verschillende petitionarissen. Maar dit nu daargelaten, wil hij eens aannemen dat zij, die verder willen gaan, het allen eens waren en ook niet onbevoegd waren ten deze een oordeel uit te spreken, dan nog is er reden genoeg voor de kamer om niet verder te gaan dan de meerderheid, betrekkelijk het godsdienstig of christelijk beginsel.

De spreker betoogt wijders, dat in deze verder te gaan zou zijn: ongrondwettig, onstaatkundig, antinationaal, ondoelmatig, noodeloos en schier onmogelijk.

De heer van der Veen vindt vele verbeteringen in de tegenwoordige wet, maar toch noch niet genoegzame eenheid, voor *zoo veel betreft de regeling tot aanstelling van onderwijzers*, evenzeer als omtrent de wijze van bezoldiging en het bedrag daarvan. Hij wenschte de kosten van het onderwijs geheel van staatswege bekostigd te zien, en verdedigt de schoolpligtigheid. Spreker behandelde daarna het beginsel der gemengde school, en wees op het ongerijmde, om daar naast te stellen subsidien voor bijzondere scholen wegens de gemoedsbezwaren der ouders. Wie zal die gemoedsbezwaren beoordeelen? Waar is *de grens? Hoe vele kinderen moeten de aanvraag geldig maken?* Alinea 4 van art. 22 is een afwijking van het beginsel der gemengde scholen. Spreker zal dan ook stemmen tegen art. 22 en medewerken tot het amendement, om dat artikel in te trekken. Mogt die poging mislukken, dan zal hij tegen de wet stemmen, hoe gaarne hij haar ook aannam, om het vele goede, dat er in gelegen is, en een einde aan den onzekeren toestand te maken.

De heer van Lynden heeft de kleine minderheid verdedigd tegen den aanval, dat deze den grooten hoop zou opgeroepen hebben. Hij zeide, dat in zake van het onderwijs de groote hoop wel degelijk bevoegd was, en dat men niets gedaan had dan *van zijn grondwettig regt van petitionnement* gebruik te maken. In de tweede plaats verdedigde hij de zelfde minderheid tegenover het ministerie, dat het beneden zich achtte op de beschuldiging van onopregtheid, misleiding en bedrog te antwoorden. Hij houdt die beschuldiging vol, vermits het kabinet niet aan zijne roeping voldaan heeft, om aan de gemoedsbezwaren van velen te gemoet te komen. Men heeft genoegzaam de zelfde wet aangeboden, met inlassching van het woord christelijk *en eene subsidie aan de bijzondere scholen. Men heeft* echter dat woord christelijk zóó schadeloos voorgesteld, dat het volstrekt geene beteekenis heeft, en de subsidie bestaat ook niet dan in schijn. Een en ander is dus werkelijk misleiding, ofschoon, spreker erkent het, niet te kwader trouw maar om de meerderheid genoegen te geven.

De heer van Deinse is in het algemeen gunstig voor het ontwerp gestemd, als voldoende aan de eischen der grondwet en om ons te helpen uit eene onzekere toekomst. Zijne gronden van goedkeuring zijn de gemengdheid der school en de opleiding tot christelijke en maatschappelijke deugden, waardoor alle kinderen als broeders vereenigd, in liefde en verdraagzaamheid zullen worden opgevoed. Hij had echter de vrijheid tot oprigting van bijzondere scholen niet afhankelijk willen hebben gesteld van voorafgaand verlof. Dit ministerie zegt nu wel de wet zóó te begrijpen, maar zal dat ook het gevoelen zijn van de volgende ministerien. De wet moet geen twijfel overlaten. Hij wenscht ook in de wet het beginsel te hebben opgenomen van schoolpligtigheid, vooral bij de ongunstige verhouding van *het aantal schoolgaande kinderen, in vergelijking met het buitenland.* Terwijl in andere landen 1 scholier op de 3, 5, 8 of 10 inwoners is, is er bij ons slechts 1 op 14 inwoners; 38,000 kinderen tusschen de 6 en 12 jaren ontvangen in het beschaafde Nederland geen onderwijs, en dit is geen voorbijgaand, maar een regelmatig verschijnsel schier over het geheele land. Waar ouders hunne kinderen als redeloos vee tot last en pest der maatschappij laten rondloopen, moet de staat tusschen beide *komen om die ouders te dwingen, in het belang van orde, hun* pligt te doen. Daardoor wordt geen inbreuk op de persoonlijke vrijheid gemaakt, immers de militiewet verpligt wel de kern der jongelingschap om onderwijs in den wapenhandel te ontvangen, en zou dan voor de jeugd het schoolonderwijs niet verpligtend zijn. Hij zou ook wenschen dat het onderwijs aan die schoolpligtige kinderen kosteloos plaats had, waardoor het laatste voorwendsel aan de nalatige ouders zou worden ontnomen. Hij acht het ook wenschelijk, dat het onderwijzerspersoneel, wat de lagere school betreft, wierd bezoldigd door het rijk, en dit zoo wel in het belang der onderwijzers als van den staat.

De heer de Poorter bespreekt de intrekking der subsidie aan de onderwijzers in Noordbrabant en acht dit grievend en onregtvaardig voor die provincie. Zoo de regering daarin geene verandering aanbrengt, dan zal hij, wat er ook gebeure, tegen de wet stemmen.

De zitting is daarop gesloten.

Zitting van 30 junij.

De heer Dirks heeft op art. 23 van de voordragt op het lager *onderwijs een amendement voorgesteld, ten gevolge van 'twelk* dit artikel aldus zoude behooren te worden gelezen: „Dit verbod, met uitzondering van het geven van onderwijs in het teekenen, de toon- en zangkunst en in vrouwelijke handwerken, is mede toepasselijk op de leden van het gezin der hoofd- en hulponderwijzers, voor zoo verre het verbodene ten huize van dezen zoude geschieden.”

De heer Nolthenius heeft zich verklaard voor de gemengde school. Hij *heeft gemeend dat daarin* godsdienstzin kan worden aangekweekt, doch zonder eene bepaalde rigting, en dat de godsdienstleer aan de ouders en godsdienstleeraren kan en behoort te worden overgelaten. Het onbepaald gebruik van den bijbel is hem voor jonge kinderen ongeraden voorgekomen, maar geenszins het bezigen van de daarin begrepen lessen, die voor allen zoo nuttig kunnen zijn. Hij heeft het betreurd dat bij het groot aantal kinderen, welke van het onderwijs verstoken zijn, *het aannemen eener schoolpligtigheid* zoo veel tegenstand heeft gevonden, en heeft gemeend dat met doeltreffende maatregelen, inzonderheid bij belooningen, zeer wel daarin zou kunnen worden voorzien.

De heer Mackay heeft zich tegen de gemengde school en al zoo ook tegen de voordragt verklaard, en beweerd dat de proef om eene dergelijke school in stand te houden reeds als mislukt kan worden beschouwd. Hij heeft zich beklaagd over de belem*meringen die den afzonderlijken scholen zijn in den weg gelegd*, en geoordeeld dat, indien de wet van 1806 behoorlijk ware uitgevoerd, er thans aan het onderwijs weinig meer te veranderen zoude zijn. Wat de afzonderlijke scholen betreft, die bestaan reeds en werken naar zijn oordeel zeer goed, weshalve van die zijde geen gevaar te duchten zoude zijn, en op dien grond heeft hij de gevoelens van den heer ten Cate bestreden. Hem komt de wet voor als eene nieuwe proefneming die op nieuw zal mislukken, omdat de voordragt rust op een valsch beginsel, 't welk als facultatief, uit den aard der zaak niet zal kunnen worden volgehouden.

De heer Gevers Deynoot heeft zich voorgedaan als een voorstander, ten gevolge eener zestienjarige ondervinding van de wet van 1806. Wat de voordragt betreft heeft hij der regering zijnen dank betuigd voor de menigvuldige in dezelve gebragte verbeteringen en heeft verklaard dat hij de wet zal aannemen, indien de 4de alinea van art. 22 daar zal kunnen worden uitgeligt.

De heer Elout heeft gemeend dat in elk geval de gevoerde *strijd niet onvruchtbaar is geweest; dat de noodzakelijkheid is* erkend van het bestaan van een christelijken factor in het onderwijs, en dat de gemengde school alsdan geheel niet kan dienen voor israëlieten en niet dan zeer gebrekkig voor roomsch katholieken en protestanten. Hij heeft den minister twee vragen voorgelegd, als aan dien voor de binnenlandsche zaken, of sedert junij 1856 eene poging is aangewend om aan de bezwaren, welke de gebeurtenissen van dien tijd hebben te weeg gebragt, te gemoet te komen; en aan dien van justitie of hij, met de hand op het hart, den koning kan aanraden zijne goedkeuring te geven aan eene wet, welke zoo veel overeenkomt met die aan welke Z. M. een jaar geleden zijne sanctie zou hebben geweigerd.

De heer Bosscha heeft verklaard over 't algemeen de wet goed te keuren. Naar zijn oordeel behoort men bij derzelver beoordeeling alleen de redenen van staat voor oogen te houden; te bedenken dat in 1848 de regeling van het onderwijs bij de wet is vastgesteld; de vrijheid van hetzelve is aangenomen in stede van den dwang welke, volgens sommigen vroeger bestond, als wanneer die regeling alleen aan de regering was overgelaten. *Naar zijn inzien heeft de wetgever nu slechts te letten, dat die* vrijheid geen nadeel toebrenge aan staat, kerk of huisgezin, en dat de openbare scholen bruikbaar zullen zijn voor alle gezindheden; is het hier de groote vraag in hoe verre de voordragt kan voldoen aan de behoefte om, met eerbiediging der gewetensvrijheid, de beste burgers te vormen en de volkskracht te ontwikkelen. De spreker erkent dat dit bij de kerkelijke reactie en ongodsdienstige rigting, eene moeijelijke taak is, maar gelooft dat de voordragt, wat de hoofdzaak *betreft*, aan de behoefte voldoet. Hij heeft echter twee bezwaren, en deze zijn dat het openbaar onderwijs te veel aan het bestel der gemeente is overgelaten, en ten tweede dat niet genoegzaam is gezorgd om het ter schole gaan der kinderen krachtdadig te bevorderen. Hij meent dat bezwaarlijk door amendementen daarin zal kunnen worden voorzien, maar zal daarom zijne stem niet aan de voordragt weigeren.

De heer Groen heeft zich twee vragen voorgesteld, die zijn: zal de hoofdgedachte der wet bijval vinden bij de meerderheid der kamer, en 2, zal de wet tot stand komen? terwijl het behoud *van de 4de alinea van art. 22 en het woord christelijk hem* voorkomen meer bijzaken te zijn. De hoofdgedachte is, naar zijn inzien, eene volksschool voor alle menschen, uit welke ook christenen als sectarissen kunnen worden geweerd. De spreker schijnt te twijfelen of de meerderheid zich daarnaar zal willen voegen. Ook is het hem twijfelachtig voorgekomen of de wet tot stand zal komen, vermits het, naar zijn oordeel, nu uitgemaakt is dat slechts twee stelsels mogelijk zullen zijn, of eene *radikale volksschool, of eene school overeenkomstig de begrip*pen van hem en zijne vrienden. Verder stelt de spreker het nog twijfelachtig, of de koning zijne sanctie aan de wet zal kunnen geven.

Zitting van 1 julij.

Bij de voortgezette beraadslagingen in deze zitting, heeft de heer Dommer van Poldersveldt verklaard, hoewel innig gehecht aan de roomsch katholieke godsdienst, van een onafhankelijk standpunt de wet te willen beschouwen. Terwijl ook hij het betreurt dat het onderwijs tot eene politieke kwestie is gemaakt en dat men onvoorzigtig genoeg was den koning te laten spreken, waar het later bleek zoo moeijelijk te zijn aan dat koninklijk woord gevolg te geven, onderzoekt hij het voorschrift ten deze door de grondwet gegeven en de schoolwet van 1806, zoo mede de onderscheidene adressen. Later zal hij meer in bijzonderheden treden, en drukt de hoop uit dat de wet zoodanig worde geamendeerd, dat hij er zijne stem aan kunne schenken.

De heer van Nispen van Sevenaer betuigt dat, als de wet zoo wordt aangenomen, als zij is voorgedragen, er voortdurend twist zal *ontstaan, en geenerlei bezwaren uit den weg worden* geruimd. Zijns inziens is alleen de burgermaatschappelijke school mogelijk, als geheel onzijdig, maar hij meent dat ook aan de grondwet kan worden voldaan, door facultatieve splitsing, zoo als in het ontwerp van den minister van Reenen; dit zou het middel geweest zijn, om velen te bevredigen.

De heer van Foreest bevindt zich nopens deze kwestie eenigzins in den zelfden toestand van den minister van justitie. Als er sprake was van herziening der grondwet, dan zou hij zeer tegen de gemengde openbare school zijn, als eene blijvende bron van onrust; maar nu hij geroepen is tot uitvoering der bestaande grondwet, komt die vraag niet te pas. Op het standpunt der grondwet, is dus de gemengde school verpligtend.

De heer Meeussen bepaalt zich na al het gesprokene tot de verklaring, dat hij is voor de zuiver burgermaatschappelijke school, maar dat hij zich vereenigt met de beduchtheid, reeds door de heeren Dommer en van Nispen aan den dag gelegd, voor het misbruik, dat van de opname van het christelijk beginsel zal kunnen gemaakt worden ten nadeele van minderheden.

De heer Godefroi zegt dat deze verklaring hem opwekt, om met een enkel woord te spreken. Hij behoeft naauwelijks te

zeggen, dat er in deze algemeene discussie voor hem geen aanleiding bestaat, om enkele punten te behandelen, voornamelijk de vraag, of men met het oog op de grondwet, het regt heeft, een deel der nederlandsche natie uit te sluiten op de gemengde school? Er heeft tot dusver niets anders plaats gehad dan schermutseling, en hij is geen vriend van schermutseling. Als men strijden wil, men opene dien strijd, en hij wil daaraan deel nemen. Maar bij art. 22 zal eerst de kwestie te pas komen, waar het op aankomt. Dat is de plaats waar de strijd behoort. Wil men dan het onderwijs bepalen tot het christelijk kerkgenootschap, wil men zijne geloofsgenooten weren van het openbaar onderwijs, hij is bereid dien strijd te strijden, en hij gevoelt zich daartoe sterk; maar aan de schermutseling wenscht hij geen deel te nemen.

De heer van Zuijlen van Nijevelt, in herinnering brengende de definitie, die in den loop der discussie is gegeven, van hetgeen het volks-onderwijs behoort te zijn, zegt dat zijne definitie is, dat zoodanige school in de eerste plaats behoort te zijn eene kweekplaats voor godsdienstige verdraagzaamheid, vooral met het oog op hetgeen men in alle landen aanschouwt. Zal nu dat doel, aankweeking van verdraagzaamheid, worden bereikt, wanneer op de school de godsdienst onderwezen wordt? Hij gelooft het niet. Hij is een voorstander van aankweeking van godsdienstzin bij de kinderen, maar het onderwijs in de godsdienst op de school zou het onderwijs in het algemeen brengen onder de supremitie van de kerk, en dat zou de gevolgen te weeg brengen die hij zoo zeer vreest.

Hij is in de hoofdzaak een voorstander van de wet. Zijn gevoelen over de zaak van het onderwijs is overigens bekend; maar het doet hem leed, dat zij van dit ministerie afkomstig is; doch in het belang eener goede regeling van het onderwijs, voor het volk van zoo hoog gewigt, wil hij hierop niet aandringen. Zijne antipathie tegen het ministerie zal dus in dit geval geene afbreuk doen aan zijne sympathie voor deze wet.

De minister van binnenlandsche zaken erkent de moeijelijkheid zijner positie bij deze gelegenheid.

In hoofdtrekken herinnert de minister dat er, naar den wensch des konings moest worden omgezien naar een middel om aan de gemoedsbezwaren der petitionarissen te gemoet te komen, en waaraan de minister van Reenen meende niet te kunnen voldoen. Het tegenwoordig ministerie heeft toen niets anders toegezegd, dan dat het zou beproeven wat mogelijk was, niet dat het 't middel bezat om aan de bedoelde bezwaren te gemoet te komen. Hij toont na deze verklaring aan, dat de herstelde opname van het woord „christelijk" in art. 22, naar het gevoelen van het ministerie, als een weldaad voor de natie is te beschouwen, die, bij eerlijke toepassing, niet in strijd is met de grondwet en, blijkens de practijk, noch voor de israëlieten noch voor de christenen hatelijke gevolgen zal hebben.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 2 julij.

Voorzitter jhr. Paspoort van Grijpskerke.

Afwezig de heeren van Uije, Lantsheer en Caland, terwijl de heeren van Deinse en Snijder eerst later ter vergadering komen.

De voorzitter zegt deze buitengewone zitting belegd te hebben om den leden nader officiële mededeeling te doen opzigtens den in deze gemeente plaats gehad hebbenden brand, onder verdere mededeeling dat dien ten gevolge bereids eenige buitengewone uitgaven door het dagelijksch bestuur hebben plaats gehad en nog zullen moeten volgen; omtrent welk een en ander burgemeester en wethouders zich voorstellen later magtiging aan den gemeenteraad te vragen om die uitgaven te regelen. Deze mededeeling is voorloopig aangenomen voor kennisgeving.

Van de heeren van Uije en Lantsheer is schriftelijk berigt ontvangen dat zij in de onmogelijkheid verkeeren deze zitting bij te wonen.

Terwijl voorts besloten wordt om het resumeren der notulen van de vorige zitting aan te houden tot eene volgende, worden overgelegd de navolgende ingekomene stukken:

a. Eene missive van mevrouw wed. A. J. van Teylingen, van 12 junij jl., houdende mededeeling dat haar echtgenoot na een langdurig lijden is overleden.

Door den voorzitter wordt aan den overledene de hulde gebragt dat de vergadering in hem zal betreuren een lid, dat gedurende den korten tijd van zijn lidmaatschap met de meest mogelijke belangstelling de daaraan verbondene werkzaamheden heeft vervuld;

b. vier missiven van gedeputeerde staten dezer provincie, respectievelijk behelzende: 1. toezending van een afschrift koninklijk besluit van 29 mei jl., houdende verdaging der beslissing op de dezerzijds, 24 maart jl., gearresteerde verordeningen op de heffing van regten en loonen, tot ultimo september 1857; 2. goedkeuring van het kohier van den hoofdelijken omslag voor het loopende dienstjaar, voor de ten uitvoerlegging waarvan bereids is zorg gedragen door burgemeester en wethouders; 3. idem der raadsbesluiten van 12 junij jl., houdende beschikking uit den post voor onvoorziene uitgaven op de gemeentebegrootingen; 4. berigt op eenige reclames in zake aanslagen in den hoofdelijken omslag, geleidende extracten beslissingen voor eenige adressanten en voorts afschrift eener missive van den minister van binnenlandsche zaken aan gedeputeerde staten, inhoudende dat zijne exc., even als zijn ambtsvoorganger, de zienswijze van gedeputeerde staten deelt dat het dezerzijds genomen besluit, om geene restitutie te verleenen wanneer het hoofdverblijf mag geacht worden in deze gemeente behouden te zijn, in strijd is met de wet. In weerwil daarvan is het besluit echter niet ter vernietiging aan Z. M. den koning voorgedragen, aangezien de beslissing meer beschouwd wordt als van de competentie van den regter en niet van de administratieve magt.

Alle welke brieven overigens werden aangenomen voor kennisgeving.

Overgaande tot de zamenstelling van een bureau van stemopneming voor de verkiezing van een lid der provinciale staten, ter vervulling der plaats, opengevallen door het overlijden van den heer van Teylingen, worden tot leden van dat bureau benoemd de heeren van Uije en Snijders en tot plaatsvervangers de heeren Siffle, Damme en Verbrugge.

Overeenkomstig een voorstel van burgemeester en wethouders, toegelicht door den heer wethouder Bijleveld van Serooskerke, worden burgemeester en wethouders gemagtigd aan gedeputeerde staten, tot het erlangen der vereischte goedkeuring, in te zenden een voorloopigen staat van ontvang en uitgaaf over het jaar 1856, opgemaakt door het bestuur der godshuizen, waaruit thans blijkt dat over dat dienstjaar een nadeelig saldo bestaat van f 7944,88½. Daarvoor is voorloopig eene credietopening verstrekt, en dit bedrag reeds begrepen onder den post van onvoorziene uitgaven op de gemeentebegrooting voor 1857, en hierna zal genoemd collegie in staat gesteld zijn de rekening over 1856 finaal af te sluiten.

Van de gezondheidscommissie ingekomen zijnde een ontwerp reglement van orde, waarop de bekrachtiging van den raad is gevraagd, wordt dit stuk ter inzage van de leden gelegd en de beslissing hierop aangehouden tot eene volgende zitting.

Voor de openbare zitting geene onderwerpen meer te behandelen zijnde, doet de voorzitter de zitting overgaan in eene met geslotene deuren, tot het doen van eene vertrouwelijke mededeeling zijnerzijds.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen, 30 junij. *De minister voor de indische aangelegenheden* heeft in het parlement de verzekering gegeven, dat de opstand tot Delhi is beperkt, en wederlegde het gerucht als zou lord Canning willen aftreden. Hij kondigde aan, dat 10,000 man troepen naar Indie vertrekken en tegen half julij door meer zullen worden gevolgd.

— Volgens The times is bij het nederlandsch oost-indische bewind op Java een proklamatie ontvangen, door den keizer van Japan gerigt aan alle zeemogendheden, houdende kennisgeving aan deze, dat hij geneigd is met haar handelstractaten te sluiten, gelijk aan die welke hij met Nederland, Grootbrittanje, Frankrijk en de Vereenigde staten heeft gesloten. Dit authentieke dokument is uit het japansche in het fransch en nederduitsch vertaald en de europesche agenten in China medegedeeld.

Duitschland.

Weenen 29 junij. Er zijn van hier kostbare geschenken, namelijk eene schitterende diadeem, halssieraden, armbanden en een borstsieraad in brillanten, naar Brussel onder weg, welke de keizer en de keizerin aan prinses Charlotte van België doen toekomen, wier huwelijk met den aartshertog Maximiliaan den 27 junij aldaar gevierd wordt. De aartshertogin Sophia, moeder des bruidegoms, zendt, onder anderen, de bruid eene broche in antieken stijl toe, die het door eene meesterhand geschilderd portret des aartshertogs Maximiliaan bevat.

— De verspreiding van het brusselsch dagblad L'indépendance is, volgens officiele aankondiging, in geheel Oostenrijk verboden.

Berlijn 29 junij. Het antwoord van Denemarken op de laatste nota's der duitsche groote mogendheden is zaturdag alhier aangekomen *en zal waarschijnlijk gisteren in Weenen* zijn ontvangen. Van den inhoud is nog niets bekend, en het is alzoo nog niet gebleken, of de raadgevingen van Frankrijk van eenigen afdoenden invloed zijn geweest.

Frankrijk.

Parijs 30 junij. Sedert de wederoprigting van het keizerrijk heeft de algemeene policie alhier wegens de buitengewone tijdsomstandigheden een afzonderlijken tak van bestuur onder een meer of min zelfstandig hoofd uitgemaakt. Krachtens een in den Moniteur van gisteren afgekondigd besluit des keizers, zal zij voortaan niet meer dan eene der afdeelingen van het ministerie van binnenlandsche zaken zijn.

Zeetijdingen.

Den 2 dezer is van het Nieuwediep naar zee gezeild het barkschip Pauline, gezagvoerder B. J. Post, bestemd naar Batavia.

Te Vlissingen binnengekomen: *Clemens*, gezagv. Stasse, en *Sine Nomine*, gezagv. Verheul, beide van Engeland; aldaar ter reede gearriveerd, voor Antwerpen bestemd: *La Martine*, gez. Bentson, van Noorwegen, *Lituania*, gez. J. G. Riekels, van Memel, *Irene*, gez L. P. Vrede, van Triëst, *Neelina Jantina*, gez. Bentson, van Noorwegen, *Helen R. Cooper*, gez. Luthurn, van City Point, *Ida Maria de Raath*, gez. J. de Boer, *Flor. de Maria*, gez. Bugiganga, van Lissabon, *John Bull*, gez. Lemke, van Riga, *Eduard*, gez. L. Foelrich, van Koningsbergen; alsmede voor Gend bestemd: *Flora*, gez. H. Bell, van Sunderland.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en naar zee gezeild: *Caloutte*, gez. Blackmore, Rio Janeiro, en *Nora*, gez. Iversen, Bergen.

Betaling van coupons

Door het algemeen beurs comité voor publieke fondsen is bekend gemaakt dat de coupons der obligatien 3pct. binnenland Spanje, verschenen 30 junij 1857, waarvan de nommers hier onder volgen, niet zullen worden betaald en dien tengevolge de obligatien niet leverbaar zijn. De nummers zijn: Lr. A, no. 32492 à 523, 32668 en 69. — Lr. B, no. 14855 à 66, 14869 à 78. — Lr. C, 17170 à 203, 17340. — Lr. D, no. 6858 à 6982. — Lr. E, no. 52903 à 53000, 54445 à 67.

De coupons der certificaten van 2½ pct. Belgische schuld, uitgegeven door de bank van Belgie en verschenen 1 julij 1857 of vroeger, worden tot nadere annonce betaald:

die van	fr. 25,—	met	f 11.60
„	„ 12,50	„	„ 5,80
„	„ 2,50	„	„ 1,16

Handelsberigten.

Overzigt der week.

Rotterdam 3 julij.

In den handel is deze week niet veel omgegaan. De omzettingen van koffij zijn beperkt; goed ordinair Java goldt p. cee 43½ cent. In de overige artikelen is niets te vermelden.

Graanmarkten.

Oostburg 1 julij.

De handel in granen was heden van weinig beteekenis, daar houders hoog gestemd en koopers zeer geretireerd waren. Enkele puike partijtjes tarwe werden tegen omtrent vorigen prijs gekocht, door gebruikers zelf iets hooger; doch het meerendeel was niet dan lager te verkoopen en er werd uiterlijk f 12 voor gewone soort geboden. Rogge in zeeuwsche soort f 7,25, vlaamsche f 7 verkocht. De beste monsters gerst golden f 8,30 a f 8,10, afwijkende konden geen f 8 opbrengen. Zomer dito weinig of niet aan en zonder vraag. Haver niet, en paardeboonen weinig getoond; voor laatstgenoemd artikel was ter naauwernood f 7 te bedingen. Het grootste deel van den aanvoer bleef onverkocht.

Middelburg 2 julij.

De handel was heden zeer onbeduidend, de consumtie alleen heeft gekocht om in hare behoefte te voorzien en heeft voor de puike tarwe 25 cent boven vorigen weekprijs moeten betalen; men kocht de puike zeeuwsche tarwe f 12,25, f 12,50, zeer enkele f 12,75 per mud. Puike walchersche f 13,25, f 13 a f 12,75. Zeeuwsche rogge f 7,75. Wintergerst f 7,75, zomer dito f 7,50 a f 7,75. Walchersche witte- en bruineboonen en groene erwten zonder handel. Dito paardeboonen hield men op f 7,25 per mud. Raapolie f 54, patentolie f 56, lijnolie f 50,50 per vat.

Gemiddelde marktprijzen.

Middelburg 2 julij.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f —,— à f —,—	*Braineboon.*	f —,— à f —,—
Dito nieuwe	- 12,— à - 13,25	Paardeboonen	- 7,— à - 7,—
Rogge oude	- 7,75 à - 7,75	Gr. erwten .	- —,— à - —,—
Gerst wint.	- —,— à - —,—	Graauwe erwt	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- 7,05 à - 7,75	Kool en raapz.	- —,— à - —,—
Haver . . .	- —,— à - —,—	Aard. nieuwe	- 3,20 à - 3,60
Boekweit .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- 14,— à - 14,—	Versche boter	f 0,84 à 0,92.

Middelprijzen van bakbare tarwe f 12,60 en rogge f 7,50.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 2 julij.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½	pct.	63½
	dito dito	3	„	76⅛
	dito dito	4	„	96⅜
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	157½
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4	„	62
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	105
	dito 1828/1829	5	„	—
	dito Hope & co.	4	„	88
	dito Stieglitz	4	„	87⅛
	dito dito	5	„	98
	dito dito	5	„	99¾
	Certific.	6	„	67¼
	Spoorweg			76¼
Spanje.	Oblig.	1¼	„	25⅝
	Binnenlandsch	3	„	38
	Coupons bewijzen			—
	Crediet instelling.			—
Grenada.	Oblig.	3½	„	21⅛
Oostenrijk.	Oblig.	5	„	76¾
	Amsterdamsche	5	„	87¾
	Nationale	5	„	78⅜
	1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	1167
Belgie.	bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46⅛
	„ nieuwe			45¼
Venezuela.	„	4½	„	—
Mexico	„	3	„	22⅛
Illinois.	„	7	„	93½

Beurs van Londen, 2 julij ten 12 ure. Consols 92⅝

Beurs van Weenen, 2 julij. (slotprijzen.) Metaliek. 5 pct. 83¾.

Beurs van Parijs, 2 julij. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —,— 3 pct. 67,45.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 2 julij.

Metalliek f 28,60; Napelsche f 25,65; Diverse engelsche in £ f 11,77½; Engelsche Russen f 11,77½; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,—; Pruissische f 34,87½; Spaansche piasters f 2,40; Spaansche coupons per fr. 1 —,—; Hamb. Russen f 36,50; Russische in zilveren roebels f 36,18¾; Poolsche in fl f —,—; Nationale metalliek f 29,95; Dollars f —,—.

Laatste nieuwstijdingen uit ons vorig no.

Graanmarkten.

Amsterdam 1 julij.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 53. Lijnolie op zes weken f 46½

Koolzaad (dadelijk) 86½ p. vl.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Zaturdag	4	's morg.	9,30	Zaturdag	4	's morg.	5 ure.
Zondag	5	"	10,30	Zondag	5	"	6
Maandag	6	"	11 ure.	Maandag	6	"	8,30
Dingsdag	7	"	11,30	Dingsdag	7	"	9,45
Woensdag	8	"	5	Woensdag	8	"	9,45
Donderdag	9	"	5	Donderdag	9	"	9,45
Vrijdag	10	"	5	Vrijdag	10	"	9,45
Zaturdag	11	"	5	Zaturdag	11	"	10,30
Zondag	12	"	5	Zondag	12	"	11,30
Maandag	13	"	5,30	Maandag	13	"	11,30
Dingsdag	14	"	6	Dingsdag	14	"	11,30
Woensdag	15	"	6,30	Woensdag	15	"	11,30
Donderdag	16	"	7	Donderdag	16	"	11,30
Vrijdag	17	"	7,30	Vrijdag	17	"	5

Van Vlissingen op Rotterdam.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, 's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot De Schelde, van Breskens.	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, 's morg. 8½ ure, na aankomst van den 1sten trein over den Rijnspoorweg.

Advertentiën.

Ondertrouwd:

D. JERAS
en
J. P. SOMON.

Middelburg,
den 3 Julij 1857.

Heden ontsliep zacht en kalm, in den hoogen ouderdom van negentig jaren en zes maanden, onze geachte Vader en Behuwdvader GERARD WEYNS, in leven Landbouwer onder de Gemeente Neuzen.

Neuzen,
den 30 Junij 1857.

Ts. WEYNS.
AB. WISSE.

Deze eenige kennisgeving is strekkende voor Vrienden en Bekenden, zoo hier als elders.

Middelburg, den 2 Julij 1857. Heden overleed, tot onze diepe smart, ons innig geliefd jongste Kind ELISABET, slechts achttien maanden oud.

W. P. VAN DE KAMER.
M. C. VAN DE KAMER,
geb. GROOS.

De ondergeteekende betuigt door deze haren opregten dank voor de hulp en bijstand, haar bewezen bij den Brand van 28 Junij jongstleden.

J. F. WILOD, Wed. C. GILTAY.

Middelburg, 1 Julij 1857.

De ondergeteekenden, grenzende met hunne woningen onmiddelijk tegen de door den zoo vreesselijken Brand, welke van Zondag ll. tot op Maandag woedde, geteisterde huizen, brengen langs dezen weg openlijk hunnen hartelijken dank aan *allen* welke, door werkdadige hulp tot redding van wat maar te redden was, en door vertroostende en moed inboezemende toespraak, in de kommervolle en bange oogenblikken hen hebben bijgestaan.

P. BASTIAANSE en Vrouw.
A. BEVERLAND en Vrouw.
C. H. BAALE en Vrouw.

De ondergeteekende betuigt bij deze ook zijnen hartelijken dank, voor de vele bewijzen van deelneming en hulpvaardigheid bij den noodlottigen Brand van ll. Zondag.

Middelburg, 3 Julij 1857. Apotheker MAGIELSE.

De Commissie onder de zinspreuk **Loon voor Werk** berigt bij deze, dat op Dingsdag den 7 Julij aanstaande, des namiddags ten half twee ure, in de Concertzaal alhier, zal worden gedaan **Verslag harer Werkzaamheden** gedurende den afgeloopen winter; terwijl de Commissie de vrijheid neemt hare Inteekenaren en Begunstigers tot het bijwonen dier Vergadering vriendelijk uit te noodigen.

Middelburg, 2 Julij 1857. De Commissie voornoemd,

A. M. CRAMER, Voorzitter.
HUBERTUS REKKER, Secretaris.

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT INDIJKING DER

OP- EN AANWASSEN IN DE OOSTERSCHELDE.

Aan de belanghebbenden wordt berigt, dat de gewone jaarlijksche **Algemeene Vergadering der Maatschappij** zal gehouden worden op Donderdag den 30 Julij aanstaande, in THE LONDON TAVERN, Bishops-Gate Street, te LONDON, precies ten één ure des middags, ten einde aan te hooren het Rapport van Directeuren, zoo mede van Commissarissen, met betrekking tot de zaken der Maatschappij.

Het Rapport van Commissarissen, benevens de Balans, zal ter inzage liggen van de Aandeelhouders op het Bureau te BATH, Zeeland, en op het Bureau van de Maatschappij, No. 2, Moorgate Street, te LONDON, en zulks zeven dagen vóór de gemelde Algemeene Vergadering.

London, 25 Junij 1857. Op last van het Bestuur,

GEORGE FASSON, Secretaris.

KIJKDAG VAN BOEKEN ENZ. TE MIDDELBURG,

op Heden (Zaturdag den 4 Julij 1857), des morgens van TIEN tot des namiddags DRIE ure, op het Koorkerkhof letter A no. 111, van meervermelde twee Verzamelingen **BOEKEN, Atlassen, Kaarten, Prentwerken, Prenten, Instrumenten, Boekenkassen enz.**, welke aldaar op Maandag den 6den Julij en volgende dagen, telkens des namiddags ten VIJF URE, zullen verkocht worden.

PUBLIEKE VERKOOP, in gevolge autorisatie, op aanstaanden Woensdag, des middags ten 12 ure, in het Lokaal van het Stadskoffijhuis **de Beurs**, van:

4 fusten Cognac, 11 vaatjes Zinkwit, 16 kisten Zink, 2 Huiden, 24 kisten Vensterglas, 2 stukken Koper, 760 ledige Zakken, eenige Geweerkolven en ledig Fust,

afkomstig van het gezonken Stoomschip *Ravensbourne*. — Informatien te bekomen bij de Agenten der **General Steam Navigation Company te LONDEN.**

Vlissingen, 3 Julij 1857. J. SMITH & ZOON.

VERKOOPING IN DE LEENBANK te Middelburg, Dingsdag den 21 Julij 1857, ten 10 ure, tegen *dadelijke betaling*, van de openstaande **PANDEN** over de maanden Januarij, Februarij en Maart 1856.

Tot aflossing en aanzuivering van Rente blijft nog gelegenheid bestaan tot en met den 16 Julij eerstkomende.

UIT DE HAND TE KOOP, om op den eersten October aanstaanden op het gebruik te komen,

EEN HUIS,

staande op de Groote Markt en Gortstraat, letter I 351, alhier.

TERSTOND UIT DE HAND TE KOOP

eene wel ter nering staande

BROODBAKKERIJ EN KRUIDENIERSWINKEL,

op eene der voornaamste Dorpen in Walcheren. — Adres met franco Brieven onder de letter R, bij den Boekdrukker DE WILDE te Middelburg.

De ondergeteekende geeft aan zijne Begunstigers kennis dat hij, ten gevolge van het verbranden van zijne woning op den 28 Junij ll., zijn **Horlogiemakers-winkel** tijdelijk heeft gevestigd in het Huis K no. 213, in de Langevijle, over de Langegeere.

Middelburg, 1 Julij 1857. M. S. DE WOLF.

De ondergeteekende herinnert door deze belanghebbenden, dat bij hem dagelijks gelegenheid bestaat tot het Assureren van **Gebouwen, Meubelen, Koopmansgoederen** enz., tegen *vaste Premie of onderlinge Bijdragen.* Adres Lange Noordstraat, C no. 41.

JOHs. MEEUSEN.

BELANGRIJK BERIGT VOOR DE REIZIGERS

NAAR PARIJS.

De Heer **AD. PAUW**, die gedurende de vijftien laatste jaren in GENT het zoo wel bekende **Hotel de la Poste** heeft gehouden, heeft hetzelve verlaten en in PARIJS een Hotel gesticht, den naam hebbende **Hotel de Gand et de Germanie.** Dit Hotel, gelegen 9 rue de la Michodière, digt bij den Boulevard des Italiens, zal gehouden worden met die reinheid en zorgen, welke de Reizigers overal maar bovenal te Parijs wenschen te ontmoeten. De Heer PAUW beveelt zich dus aan het goed geheugen van zijne Landgenooten, die hem voortijds in Gent met hunne gunst vereerd hebben.

DE REVALENTA is zonder twijfel van alles wat de mensch nuttigt het gezondste Voedsel. Ligt verteerbaar, krachtgevend, bloedzuiverend en geregeld op de functien werkende, is zij in tijden van heerschende ziekten voor gezonden en zieken aan te bevelen. Zij levert een aangenaam ontbijt dat de verbruiker naar zijnen smaak laat klaarmaken met suiker, zout of wijn. Wie het slechts veertien dagen gebruikt zal ondervinden welke goede uitwerking het op de gezondheid en op de gemoedstemming heeft, en hij zal zich gemakkelijk overtuigen hoe het, op den duur gebruikt, het ligchaam krachtig en sterk maken moet.

Het is in het **Verkoophuis** en de onderstaande Depots te verkrijgen, in blikken doozen voor 87½ ct. kleine; *f* 2, 1 Pond; *f* 3,50, 2 Pond; *f* 8, 5 Pond; *f* 16, 12 Pond; Engelsch gewigt.

NB. Slechts die eene Hollandsche gebruiksaanwijzing hebben zijn echt. Die in Engelsche omslagen hier in het land gebragt worden zijn niet van DU BARRY, bij gevolg nagemaakt. De Heeren DU BARRY zoo wel als het VERKOOPHUIS zullen in dank de mededeelingen ontvangen, die regtlievende menschen hun daarover toezenden, om bedriegerijen te ontmaskeren.

Middelburg, **Depot Verkoophuis.**
Goes, Wed. C. VREEKE.
Oostburg, Wed. GEELHOED.
Schoondijke, A. J. BRONSWIJK.
Sluis, Gez. JANSEN.
Tholen, T. J. MAAS.
Vlissingen, A. M. KALB.
FLEISCH.
Zaamslag, D. RIEMERS.
En in de bekende Depots in de andere Steden.

Iemand eene **BEURS MET GELD** te Mariekerke verloren hebbende, kan dezelve, tegen betaling der Advertentiekosten, binnen acht dagen terug bekomen bij C. WONDERGEM, te **Meliskerke.**

EEN MACHINIST, tevens **Bankwerker**, benoodigd. Adres, met franco Brieven, **Middelburgsche Stoompellerij- en Meelfabriek.**

Een bekwame **HOEFSMIDSKNECHT**, vast werk begeerende, vervoege zich terstond bij A. VAN DE WATER, Noordbrug te Middelburg. — Brieven franco.

Eene **Meid** als Noodhulp benoodigd bij Mejufvrouw VAN HEUVEN, Burgt.

Bij de Boekhandelaars J. C. & W. ALTORFFER, te Middelburg, is ter perse, en zal aanstaanden Maandag (6 Julij 1857) te bekomen zijn:

OPEN BRIEF aan den Heer Mr. *K. WAGTHO*, betrekkelijk zijne verdediging van het onlangs ontworpen Polder-Reglement van Zeeland, door *A. CALAND.*

Bij den Boekdrukker A. J. DE WILDE komt heden van de pers:

Overdenking en treurige herinnering aan den vreesselijken Brand van Zondag ll., door *ANTJE BAALE.* — Prijs 10 cent.

Bij C. W. OVERBEEKE te Neuzen komt van de Pers:

RAPPORT over het ONTWERP-POLDER-REGLEMENT voor de Provincie Zeeland, uitgebragt door de respective Besturen van drie Zee- of Buitenpolders in het Arrondissement Axel.

50 Blads. gr. 8vo. Prijs 50 cents.

Verkrijgbaar: te Middelburg bij VAN BENTHEM & JUTTING en J. C. & W. ALTORFFER, te Vlissingen bij Z. DE BUISONJÉ, te Goes bij F. KLEEUWENS & ZOON, te Zierikzee bij S. OOSTMAN JZ., te Tholen bij J. [illegible], te Hulst bij [illegible] LOZANNE, te Axel bij J. J. VAN SPANGE, te Sluis bij de Gezusters JANSEN en te Schoondijke bij J. BRONSWIJK.

Bij M. SMIT te Groningen is gedrukt en alom verkrijgbaar gesteld:

BOVEN LUCHT EN WOLKEN,

of een

TOGTJE DOOR HET WERELDRUIM,

naar het Hoogduitsch van

A. BERNSTEIN, door J. J. A. GOEVERNEUR.

PRIJS *f* 1,25.

Op morgen namiddag, ten 5½ ure, bij gunstig weder, **HOORNMUZIJK** in de Uitspanning de Zwaan.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.